

Masurile de relansare pentru IMM-uri anunțate de Guvernul României: în ce condiții se pot accesa facilitățile?

Reff | Associates

Guvernul României a anunțat la data de 1 iulie 2020 planul de relansare economica, construit în jurul sumelor alocate României de către Comisia Europeană sub forma de asistență pentru redresarea societăților comerciale și pentru ieșirea din criza. Planul arată viziunea Guvernului cu privire la modul în care efectele pandemiei de COVID-19 pot fi depășite prin sprijinirea celor mai afectate sectoare. Bugetul european alocat va putea fi, însă, accesat de societățile vizate doar pe baza unor proiecte concrete și a unor planuri de afaceri pe termen lung.

O parte dintre măsurile prezentate sunt deja în vigoare și au avut drept scop accesul rapid la resurse financiare pentru perioada martie-mai, astfel încât să se asigure păstrarea locurilor de muncă pentru salariații care activau în industriile puternic afectate de restricțiile impuse în contextul pandemiei. Este vorba, în principal, de programul IMM Invest, plata șomajului tehnic de către guvern, plata unei indemnizații de re-inserție a salariaților aflați în șomaj tehnic, avantaje fiscale precum suspendarea obligației de plată a unor taxe, bonificații la plata impozitelor etc.

Astfel, planul de relansare vine în completarea măsurilor deja adoptate, axându-se, printre altele, pe o nouă filosofie socială, de promovare a capitalului autohton și digitalizare a economiei, abordări noi pentru România.

Când vor putea fi accesate măsurile?

În principiu, schemele de sprijin care se aplică întregii economii, fără a avea caracter selectiv, nu reprezintă măsuri de ajutor de stat, deci ar putea fi implementate foarte rapid în legislația națională. Dacă, însă, schemele respective se limitează la anumite sectoare, regiuni sau tipuri de întreprinderi, se considera că le oferă întreprinderilor beneficiare un avantaj selectiv și, în această situație, ele se califică drept măsuri de ajutor de stat și trebuie notificate Comisiei Europene în vederea aprobării. Spre exemplu, măsurile adoptate deja pentru susținerea și protejarea locurilor de muncă afectate de criza (precum plata de către stat a șomajului tehnic, a indemnizației de 41,5% din salariul brut pentru reluarea activității angajaților care au fost în șomaj tehnic) nu reprezintă măsuri de ajutor de stat, întrucât nu au caracter selectiv. Pe de altă parte, acordarea granturilor directe anumitor companii sau schemele de garanție și instrumentele de asigurare a lichidităților oferite în sprijinul anumitor companii reprezintă măsuri de ajutor de stat, și, ca atare, se supun obligației de notificare la Comisia Europeană.

Având în vedere că măsurile de sprijin de tipul ajutoarelor de stat trebuie aprobate de către Comisia Europeană și ulterior transpuse în legislația națională, este de așteptat să mai treacă cel puțin câteva săptămâni până când fondurile prezentate vor fi accesibile agenților economici.

Masurile concrete pentru IMM-uri cuprinse în planul de relansare

În primul rând, sunt de menționat măsurile de tipul „**helicopter money**”. Acestea fac parte din categoria celor mai așteptate măsuri de ajutor în cazul societăților puternic afectate, mai ales ca este pentru prima dată de la începutul crizei generate de pandemia de COVID-19 când guvernul intenționează să acorde granturi pentru companii (sume nerambursabile acordate direct beneficiarilor). În principiu, acestea se adresează microîntreprinderilor și IMM-urilor, considerate a fi cele mai vulnerabile în contextul crizei și cu cea mai mare nevoie de lichiditate.

Totodată, în plan este prevăzută **finanțarea chiriilor** pe durata starilor de urgență și de alertă. Măsuri de ajutor în sprijinul chirișilor prin acordarea unor granturi directe au luat și alte state membre, precum Republica Cehă, Lituania, Suedia etc.

Din categoria pârghiilor oferite de autorități IMM-urilor pentru a ieși din criza mai fac parte și schemele de garantare și instrumentele de asigurare a finanțării. Pe lângă programul IMM Invest, aflat în derulare la nivel național, regăsim în planul de relansare **schema de garantare pentru creditarea companiilor cu o cifră de afaceri mai mare de 20 de milioane de lei** pentru capital de lucru și investiții, pe care Ministerul Finanțelor Publice a anunțat-o încă de la începutul lunii iunie și care este foarte așteptată de către mediul privat.

Comisia Europeană a anunțat, pe data de 2 iulie, că a aprobat această schema de ajutor de stat. În plus, în cadrul programului **IMM leasing**, se oferă garanții pentru leasingul financiar acordat IMM-urilor cu scopul de a achiziționa echipamente necesare derulării activității.

Dincolo de aceste măsuri, ceea ce este cu adevărat important pentru IMM-uri este faptul că, pentru prima dată, Guvernul României își stabilește ca prioritate **digitalizarea IMM-urilor** și decide acordarea unor granturi pentru agenții economici în vederea automatizării fluxurilor economice și a educației digitale a angajaților. Accesarea acestor granturi ar trebui să fie o prioritate, deoarece doar prin digitalizare IMM-urile românești vor putea să fie competitive în raport cu societățile mari.

Ce risca agenții economici dacă nu își fundamentează corect solicitarea de finanțare?

Sumele prevăzute în planul anunțat de guvern nu vor putea fi accesate fără un plan de afaceri solid, realizat pe termen lung, astfel ca este esențial ca IMM-urile să gândească proiecte concrete de accesare a fondurilor, să decida cu privire la investițiile pe care le urmează, să identifice fluxurile economice care pot fi automatizate și să își facă un plan de dezvoltare profesională a salariaților. Totodată, societățile trebuie să își evalueze îndeplinirea condițiilor de eligibilitate pentru accesarea ajutorului de stat.

Cu siguranță condițiile de eligibilitate vor fi diferite în funcție de facilitatea accesată, dar, în ceea ce privește măsurile adresate IMM-urilor, cel puțin două trebuie să fie îndeplinite de solicitant, respectiv să se califice drept IMM și să nu se afle în dificultate financiară. Aceste două noțiuni, însă, trebuie clar definite în actele normative ce urmează să fie adoptate în perioada următoare. Deși aparent este simplu de determinat dacă o întreprindere este sau nu IMM pe baza definiției legale, experiența practică arată că procesul nu este unul la fel de simplu precum pare. Legăturile dintre întreprinderi, deținerile pe verticală și orizontală, structura grupului și relațiile dintre beneficiarii finali și companiile pe care le controlează sunt elemente ce trebuie luate în considerare la calificarea drept IMM a unei societăți. Acest aspect este de interes atât pentru finanțatori (care analizează documentația depusă odată cu aplicarea pentru credit), cât și pentru beneficiari.

În privința noțiunii de „întreprindere în dificultate”, trebuie definit clar momentul din care societatea se află în această situație. Comisia Europeană prevede, în cadrul temporar privind ajutorul de stat, că potențialul beneficiar poate accesa finanțarea dacă nu se află în dificultate financiară la 31 decembrie 2019. Comisia a exceptat recent de la această condiție microîntreprinderile. În plus, din criteriile pentru accesarea IMM Invest s-a eliminat condiția cu

privire la faptul ca întreprinderea trebuie sa demonstreze ca se afla în dificultate financiara ca urmare a pandemiei de COVID-19. Acesta a fost unul dintre cele mai controversate criterii de aplicare și a pus probleme de interpretare în practica.

Așadar, efectuarea unui raționament corect este esențial din doua perspective. În prima faza, când se stabilește eligibilitatea beneficiarilor de a accesa anumite scheme de finanțare, și, ulterior, când, în elaborarea documentației de accesare a programului, beneficiarii semneaza și depun declarații pe propria raspundere cu privire la îndeplinirea condițiilor, cu toate consecințele legale ce decurg de aici. Pentru ca, în cazul în care raționamentul la momentul analizei a fost unul eronat, beneficiarul risca anularea garanției/ solicitarea returnarii granturilor acordate și/sau a sumelor subvenționate, dupa caz.